

ÄDELLÖVPRISTAGARE 2005

Ekskrinet till Lars Kardell

Lars Kardell tilldelas Ekfrämjandets rikspris – ekskrinet – år 2005. Lars Kardell kan presenteras på många sätt. Forskare och pedagog under 40 år vid Skogshögskolan och Sveriges Lantbruksuniversitet. Skarpsynt iakttagare av skogen, landskapet, samhället och människorna. Arkivgrävare, envis kunskapsinhämtare, uppskattad föreläsare och exkursionsledare – ibland uppfriskande provokativ och ifrågasättande. Lars är författare till ett 50-tal större rapporter och böcker. Antalet artiklar i fackpress, i andra tidskrifter och i tidningar låter sig knappast räknas. Karakteristiken av Lars Kardell kan sammanfattas så som man kan läsa på den första träffen på Internet: "Lars Kardell är en flyhänt skribent som fascinerar med sitt språk och sina gedigna kunskaper".

I titlarna för Lars Kardells publikationer finner man skiftande nyckelord som Klövsjö fåbodar, Sydbillingens platå, den cyriotiska cedern, skogarnas bär och svampar, ollonsvin, friluftsliv på Djurgården, tallprovenienseförsök, skogsdikningsförsök, stubbrytningsförsök, den sista striden om glesbygden, hotellen och härligheten och ""Ge fan i mina provytor!" Lars Kardell har visat en imponerande ämnesmässig bredd i sitt sökande efter kunskap och i sin forskning. Ädellövskogen har Lars ägnat uppmärksamhet genom uppsatser som "Skogshistorien på Visingsö" och "Världens vackraste ekskogar?" och genom artiklar

bland annat i Ekfrämjandets tidskrift Ekbladet.

Under den tid som Lars Kardell varit verksam i svenskt skogsbruk – från tiden som skogspraktikant med början för 53 år sedan, jägmästarexamen vid Skogshögskolan 1963, fortsatta högre studier, forskning, utbildning, som föreläsare och

Lars Kardell under exkursionen i Bohuslän 2005. -
Foto: Boris Möllerström.

debattör fram till nu - har den skogliga scenen dominerats av och domineras fortfarande av skogsmän som materialistiskt tänker i termer av en enkel linje skogsträd-stock-sågverk-massaindustri-lön-

samhet. En tankebanan som i dagens för-
enkla skogsbruk tar några veckor att
genomföra. Ädellövskogen existerar inte
för dessa kortsiktigt önske- och lön-
samhetstänkande skogliga företrädare.
Ädellövskogen – och inte minst eken –
har under årtusenden haft en relation till
människan och vår utveckling, som inte
kan rymmas i en kort ögonblicksbild ur
skogens långa historia. De ädla lövträden
har varit outhärliga för människornas
överlevnad, för landskapets skönhet och
för människans harmoni med naturen. För
att förstå den ädla lövskogen och dess
betydelse krävs kunskap om skogens his-
toria, om människans relation till sko-
gen, om människans historia för överlev-
nad och om skogens betydelse för sam-
hällets utveckling. Detta har Lars Kardell
genom forskning och författarskap tyd-
liggjort för oss.

Det nu skogshistoriska standardverket
”Svenskarna och skogen”, tillsammans
med Lars Kardells mångskiftande pro-
duktion, synliggör parallellen mellan
ädellövskogens roll under årtusenden och
Lars Kardells syn på träd, skog, skogs-
bruk och människor. Lars har från en
imponerande mängd kunskap från de mest
skilda discipliner – inte bara rent skog-
liga – förmedlat en överblick, i skogen, i
landskapet och i samhället dynamisk hel-

hetssyn på skeendet. Genom det histo-
riska perspektivet har Lars lärt oss se på
skogen på ett sätt som gör att vi bättre
kan skapa något för framtiden.

Lars Kardell tilldelas Ekfrämjandets
pris för att han under sin yrkesverksamma
tid förmedlat en syn på skogen, som inte
alltid överensstämmer med de i Sverige un-
der mer än ett halvt sekel förhärskande
skogliga paradigmen präglade av his-
torielöshet, kortsiktighet och material-
istiskt önsketänkande.

Grundat på stor kunskap och idérike-
dom har Lars gett oss ett över tiden
dynamiskt perspektiv på skog och skogs-
bruk, där inte minst eken och de övriga
ädla lövträden framträder. Vad Lars för-
medlat till mer än tusen skogsstudenter
och till alla verksamma i den svenska
skogen har varit mångskiftande, inne-
hållsrikt, spännande och oförutsett – allt
i likhet med hur man kan uppleva den
svenska ädellövskogen. Lars Kardell kan
liknas vid en stormfast ek, som envist
överlevt mansåldrars trender.

Lars Kardells forskning och spridning
av kunskap har lärt oss vad författaren
Artur Lundkvist uttryckt så här:

*”I varje människa finns ett träd och i
varje träd finns en människa, jag känner
det, trädet vandrar in i människan och
människan är fången i trädet.”*

Gustav Fredriksson

Göthe Brorsson, Ekfrämjandets ädellövskogspristagare 2005 i Kronobergs län

Göthe Brorsson har under sin tid på först Skånes Skogsägareförening och därefter på Skogsvårdsstyrelsens Växjödistrikt med stort kunnande och stor entusiasm intresserat enskilda skogsägare för skötseln av ek och övriga ädla lövträd. Detta har skett genom skogs dagar och kurser men framför allt genom rådgivning till skogsägare ute i deras skog.

Göthe har också tidigt uppmärksammat och arbetat för ädellövskogens naturvärden. Göthe var den som först lanserade begreppet ”dubbel kvalitetsgallring”, d.v.s. vid gallring gynnar man träd som kan få hög virkeskvalitet men också sådana träd som kan få särskilt hög naturvårdskvalitet. På så sätt kan man i samma bestånd producera värdefullt virke och höga naturvärden. Detta sätt att tänka är mycket pedagogiskt och tillämpbart i en stor del av Sveriges ädellövskog, framför allt i bestånd som i Gröna skogsbruksplaner klassas som PF. Produktion med förstärkt naturhänsyn (=K, kombinerade mål).

Jan Karlsson

Lars-Olov Larsson, Ekfrämjandets ädellövskogspristagare 2005 i Blekinge län

Lars-Olov Larsson äger och förvaltar skogsfastigheterna Öljuhult 1:12 och 1:8 samt Hålabäck 1:6 i Öljuhults socken, Blekinge län. Av den totala skogsmarksarealen, 180 hektar, är 15 hektar ädellövskog, huvudsakligen nyanlagda bestånd med ek, bok, ask och lind.

Lars-Olov var tidigare skogsvårds-konsulent och distriktsföreståndare vid Skogsvårdsstyrelsen i Blekinge fram till år 2000 då han valde att helt ägna sig åt

sitt eget skogsbruk. Han har alltid varit en mycket engagerad och entusiastisk lövskogsförespråkare som genom åren skaffat sig mycket gedigna kunskaper och erfarenheter. I egenskap av skogsägare har han haft möjlighet att testa och utveckla idéer och metoder som han sedan fört vidare i sin roll som skogsvårds-konsulent och rådgivare. I arbetet med att anlägga ny ädellövskog har Lars-Olov varit en outröttlig pionjär som inspirerat och medverkat till ca 200 ha nyanlagd ädellövskog i Blekinge sedan mitten av 1980-talet.

På Lars-Olovs egen mark uppfördes ett av de första ädellövhägnen i länet. Det har sedan följts av ytterligare fyra hägn men också förnyringar med andra typer av viltskydd. Lars-Olov ägnar dessutom mycket tid åt småskalig löv-förnyring utmed vägar och bryn liksom vården av solitärträd. Han är ytterst noggrann med skogsvården och utför själv det praktiska arbetet med stamval och röjning. Andelen lövskog på fastigheterna ökar ständigt och nyetableringen av ädellövskog på i huvudsak tidigare granmarker, uppskattas till ca 11 ha sedan 1990. Nyplantering med gran sker numera ytterst sparsamt.

Genom sitt stora engagemang och hängivna arbete för ädellövskogen både som markägare och rådgivare är Lars-Olov Larsson en synnerligen värdig mottagare av Ekfrämjandets ädellövskogspris 2005.

Arne Mirton

Lars-Olov Larsson fick sitt ädellövspris och diplom vid en mottagning på hans fastighet i Blekinge tidigare under 2005. T.h. Jan Linder, SVS. - Foto: Boris Möllerström.

EKFRÄMJANDETS ÅRSMÖTE OCH EXKURSION 2006

Årets exkursion arrangeras i Halland 14-15 september med Skogsstyrelsen Region Väst som värd. Samling, övernattnig och årsmöte på hotell Laxen i Halmstad. Vi besöker Ramlösa plantskola, Sperlingsholms gods och Tönnersjöhedens försökspark. Inbjudan skickas ut till medlemmarna i början av juni.
Styrelsen